

Mødet den 11. Decbr. 1920.

(For lukkede Døre.)

Fraværende: Brammer, Brødum og Vald. Pedersen.

1. (J. Nr. 589—1920). Meddelelse om, at **cand. pharm. H. V. Hansen** har faaet **Bevilling** til at drive **Frederiksbjerg Apotek**.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 137—1920). Indstilling fra Vandværksudvalget om **Forlængelse af Overenskomsten med »A/S Vandværket Riis Skov.«**

Følgende Indstilling forelaa:

»Da »A/S Vandværket Riis Skov« nu er indgaaet paa at betale den af Vandværksudvalget forlangte Forhøjelse af Vandafgiften, skal Udvalget indstille, at den gældende Kontrakt, som Byraadet har opsagt til Ophør $\frac{1}{6}$ 1922 forlænges indtil videre, idet der sker følgende Ændring: § 3, Linie 6 »25 Øre pr. Kbm.« ændres til »30 Øre pr. Kbm.« Idet Vandet derefter stiger med samme Beløb, som Vandet i Aarhus stiger. Saafremt Aktieselskabet benytter Vand til Næringsbrug, skal der herfor betales en Afgift, der er lige saa meget højere end Husholdningsafgiften, som den tilsvarende Afgift i Aarhus ligger højere end Husholdningsafgiften i Aarhus.«

M i k a e l J o h a n s e n forelagde og anbefalede Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 466—1920). **Andragende fra Lektorerne Fangel, Gundel og P. Jørgensen om at faa deres Anciennitet beregnet fra 1. Oktober 1919.**

Anbefalet af Skoleudvalget.

Formanden oplyste, at Andragerne tidligere havde søgt om Løntillæg, hvilket var blevet afslaaet. Nu søgte de om Forlængelse af Anciennitet, hvilket ogsaa betød et Løntillæg, men det skulde udbetales af Staten, hvorfor Ministeriet maatte træffe Afgørelse herom.

Anbefaledes.

4. (J. Nr. 10¹⁰—1920). **Valg af et Medlem til Huslejenævnet for Sct. Johannes Sogn.**

Fra Aarhus Lejerforening forelaa følgende alfabetske Indstilling:

1. Statsbetjent Christiansen, Ivar Hvitfeldtsgade 8.
2. Inspektionsbetjent Rasmussen, Tordenskjoldsgade 18.
3. Hattemager Tromholt, Skovvej 38.

Hattemager Tromholt valgtes.

5. (J. Nr. 484—1920). **Andragende fra Boliginspektrice Frk. Schmidt om Lønforbedring.**

Budgetudvalget kan ikke anbefale Andragendet.

Salling bemærkede, at den paagældende Institution vist ikke stod særlig godt i Byraadets Øjne. Men Inspektricen burde ikke lide under dette, for hun udførte et godt Arbejde, særlig ved Tilsyn med Byens Barakker, hvor hun havde forstaaet at sætte sig i Respekt og derved gjort meget for de daarlige Hjem. Taleren vilde derfor anbefale, hvis man ikke nu vilde give Frk. Schmidt fast Ansættelse, da at give hende et Løntillæg.

Mikael Johansen havde ikke mærket meget til det store og gode Arbejde, som var udført, men erindrede blot, at det var Frk. Schmidt, der saa stærkt holdt paa, at Byen skulde betale

Barakbeboernes ødelagte Madrasser. Inspektricen havde en ganske god Løn, nemlig 2800 Kr. + Dyrtidstillæg. Ved hendes Antagelse var det en Forudsætning, at Stillingen skulde være midlertidig, og saa længe der ikke var truffen anden Bestemmelse, var der ingen Mening i at optage hende paa Lønregulativet.

Møller oplyste, at Sagen havde været hos Lønudvalget, og man var enig om, at saa længe hun ikke var fast ansat, maatte det kaldes en god Indtægt. Frk. Schmidt havde jo jævnlig søgt om Lønforbedring og ogsaa faaet Forhøjelse; men det var vist egentlig Stadslægen, der saa stærkt opfordrede til at sætte hende i en høj Lønklasse. Taleren vilde anbefale at vente med at sætte hende i Lønklasse, indtil der blev taget Bestemmelse om fast Ansættelse.

Formanden mente, at Inspektricens Løn var steget fra 1800 Kr. til 3200 Kr.

Kunde ikke bevilges.

6. (J. Nr. 560—1920). Andragende fra Maskinarbejder **A. L. M. Nielsen**, 19 Aar gammel, om **Tilladelse til at indgaa Ægteskab.**

Anbefaledes.

7. (J. Nr. 24⁶—1920). Andragende fra Kommiss R. P. Eskildsen om **Fuldmyndighedsbevilling.**

Kunde ikke anbefales.

8. (J. Nr. 15²²—1920). Andragende fra Johannes Hansen om **dansk Indfødsret.**

Anbefaledes.

9. (J. Nr. 18—1920). Andragender om **Fritagelse for Hundeafgift.**

Fattigudvalget indstiller at bevilge Andragender fra følgende:

Enke Andersen, Grønland Nr. 68.

C. Rasmussen, Banegaardsgade Nr. 30.

A. K. Poulsen, Frederiksgade Nr. 9.

N. P. Hornbech, Møllestien Nr. 12.

Enkefru Nielsen, Absalonsgade Nr. 12.

Kirstine Jensen, Gødthaabsgade Nr. 31.

Niels Petersen, Skovvej Nr. 111.

Enke M. Ruggaard, Annagade Nr. 7—9.

K. Jensen, Opsyn ved Nødtørftsanstalten.

Udvalget kan ikke anbefale Andragender
fra: Skovarbejder Jens Jensen, Kirkeskoven,
og Fru M. Petersen, Ny Munkegade Nr. 80.
Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 285—1920). Forslag fra Kasseudvalget om
Kommunens Deltagelse i et fælles Kommunelaan.

Formanden gav nogle Oplysninger om Kommunens Gæld til Privatbanken pr. 1. December 1920, samt om Kommunens hele Status, hvoraf fremgik, at der i Krigsaarene var forbrugt af Kommunens Formue ca. 3900000 Kr. Budgetterne for indeværende Aar var lagt saaledes, at der heraf skulde afvikles $2\frac{1}{2}$ Mill. Kr., og der blev altsaa ca. $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr. tilbage som Formue-tab. Taleren erindrede om, at Byraadet forleden Dag havde sendt Andragende til Regering og Rigsdag om Støtte til Boligbyggeri, hvilket mere burde være et Landsspørgsmaal, da det ikke kunde løses af de enkelte Kommuner. Købstadforeningen havde nu atter haft Møde og drøftet Spørgsmaalet om et fælles Kommunelaan for derved at skaffe Penge til fortsat Boligbyggeri og Afhjælpning af Arbejdsløsheden. Paa dette Møde oplystes det, at 45 Kommuner ønskede at laane ialt ca. 50 Mill. Kr. Sagen havde været drøftet i Kasseudvalget, og man var enige om ikke helt at standse Byggeriet, hvis der var Mulighed for at fortsætte dermed. Derimod maatte der ikke sættes mere i Gang af andre Arbejder. Kommunens Jord- og

Betonarbejdere skulde vedblive med deres Arbejde, men dette betaltes jo ved Salget af Jord fra Marselisborg. Udvalget var saa blevet enigt om, at man paa visse Betingelser kunde ønske at deltage i et fælles Kommunelaan, og vilde foreslaa at andrage om at faa 3 Mill. Kr. heraf. Disse Penge skulde anvendes til fortsat Boligbyggeri, særlig ønskede man at faa de paabegyndte Karreer færdige. Udvalget henstillede nu til Byraadet at bemyndige Kasseudvalget til at træffe Bestemmelse om Laanet. Der maatte dog stilles visse Betingelser, nemlig at Byen maatte have frie Hænder til at stifte andre Laan, inden dette blev betalt, og at Staten deltager i Rentebetalingen i en vis Aarrække.

Møller meddelte nærmere om Forhandlingerne paa Købstadforeningens Møde. Ved de første Forhandlinger var der kun 18 Kommuner, der havde ønsket at deltage i et Laan; men da det oplystes, at Staten eventuelt vilde deltage i Rentebetalingen, havde der straks meldt sig mange flere. Laanet vilde blive paa omtrent samme Betingelser som Statens sidste Laan, altsaa ca. $9\frac{1}{2}$ % effektiv Rente. Indenrigsministeren var senere kommen til Stede og stillede sig velvillig til Sagen. Der var Tale om et engelsk eller amerikansk Laan paa 25—30 Aar og saaledes, at Staten betaler $1\frac{1}{2}$ % Rente halvaarlig i 10 Aar. Repræsentanterne fra Aarhus havde da meddelt, at man muligvis ønsker at deltage i Laanet for at faa Penge til Boligbyggeri. Taleren var dog betænkelig ved at optage et større Laan end ca. 3 Mill. Kr., for der var Udsigt til, at Laanevilkaarene vilde blive bedre i Løbet af et Par Aar. Sagen skulde nu forelægges Finansudvalget, og dette var velvilligt stemt for Tanken, idet alle erkendte, at det var bedre

at skaffe Arbejde end at give Understøttelse, og Købstadforeningens Udvalg skulde nu nærmere forhandle med Indenrigs- og Finansministeren om Sagen. Taleren vilde anbefale Byraadet at gaa med til et saadant Laan paa disse Betingelser, og forhaabentlig vilde Staten tillige vedblive at yde 20 % som Boligtilskud ved Byggeriet.

Simonsen anbefalede at slutte sig til Kasseudvalgets Forslag, men var betænkelig ved Tanken om, at Statens Tilskud skulde bortfalde om 10 Aar, hvorved mange Kommuner vilde blive vanskeligt stillet. Tillige vilde det være af stor Betydning, hvis man kunde faa Ret til Konvertering af Laanet, inden de 30 Aar var gaaet. Arbejde var bedre end Understøttelse, men denne kunde næppe undgaas alligevel, for dels kunde mange Brancher ikke deltage i Byggearbejderne, dels kunde Vejret standse saadanne i flere Maaneder. Taleren haabede ikke, at de 20 % Byggetilskud fra Staten skulde bortfalde, hvis et saadant Laan kom i Stand, for det vilde forringe Sagen betydeligt.

Mikael Johansen pegede paa, at den røde Traad, der gik igennem alle Forhandlingerne paa Købstadmødet, var den, at Staten skulde træde til og hjælpe Kommunerne. Men det havde ikke været muligt før nu at faa en Statsgaranti for et Laan. Indenrigsministeren havde stillet sig velvillig til Tanken om et Rentetilskud fra Staten, men der var paa Mødet almindelig Enighed om, at det ikke burde være under 4 % aarlig, og der blev stærkt protesteret imod den Tanke, at det kun skulde gælde for 10 Aar. Taleren fandt det meget heldigt, at Finansudvalgets Formand var Medlem af Byraadet og derigennem vidste, hvorledes Kommunens Stilling var. Taleren haabede,

at Pastor Laursen vilde gøre sin Indflydelse gældende for at faa saa gode Vilkaar som muligt for Kommunerne. Ligeledes burde det nøje paases, at Aarhus By fik en saa stor Del af Laanet som muligt, fordi Kommunen her havde sat saa mange Arbejder i Gang og derved baaret en større Byrde end de fleste andre Kommuner.

Møller tvivlede noget om, at man fik Staten til at betale Rentetilskud igennem hele Laanetiden. En Konvertering blev næppe let at faa vedtaget, for det blev jo et udenlandsk Laan, og Laangiverne gik næppe med til, at Laanet skulde kunne opsiges af Kommunerne, men ikke af dem. Med Hensyn til Understøttelse var man dog paa Mødet nogenlunde enige om, at denne omtrent kunde bortfalde udover Hjælp gennem Hjelpekassen. Selvfølgelig vilde det være en stor Fordel, hvis Statstilskuddet til Boligbyggeri vedblivende kunde faas.

Christensen takkede Kasseudvalget for dets Arbejde paa at skaffe et Laan, saaledes at man kunde fortsætte med Boligbyggeriet, for det var i Øjeblikket det vigtigste af alt. Men man maatte absolut holde paa at beholde de 20 % Statstilskud, ellers blev der næppe nogen Fordel ved Laanet. Taleren kunde have ønsket, at der var Mulighed for at laane noget mere, for det vilde hurtigt blive nødvendigt at skride til en Udvidelse af Gasværket.

N. J o h. L a u r s e n vilde ogsaa anbefale at vedtage Kasseudvalgets Forslag. Hvad Talerens Indflydelse i Finansudvalget angik, skulde det ikke mangle paa god Vilje, men det var jo Regeringen, som forberedte Sagen og var Herre over, hvorledes den kom til at ligge.

M o u s t e n fandt det meningsløst, hvis Byggetilskudet paa 20 % skulde falde væk, for et Rentetilskud paa 3 % i 10 Aar var jo ikke meget mere end dette Tilskud. Man maatte absolut holde paa, at dette Tilskud skulde vedblive at bestaa.

F o r m a n d e n stillede følgende Forslag til Vedtagelse :

»Aarhus Kommune ønsker at være Deltager i et fælles Laan med ca. 3 Mill. Kr. til Boligbyggeri, hvis ellers Betingelserne kan blive tilfredsstillende«.

Vedtoges.

11. F o r m a n d e n foreslog at vælge Mousten og Møller til Formand for Valgbestyrelserne henholdsvis i Nordre og Søndre Kreds.

M o u s t e n og M ø l l e r valgtes.

12. F o r m a n d e n meddelte, at Komiteen for Opretelse af et Universitet i Jylland skulde have Møde i de nærmeste Dage, og den Situation kunde da komme til at foreligge, at der blev Tale om at stille sig imødekommende m. H. t. Afgivelse af Grund til et Universitet. Taleren haabede, at alle i Byraadet var enige om eventuelt at give et saadant Tilbud.

Enstemmig Tilslutning.

13. C h r i s t e n s e n gav nogle Oplysninger om Belysningsvæsenets Budget. Prisen paa Koks havde paa Grund af Importørernes Konkurrence maattet nedsættes til 7 Kr. pr. hl til Trods for, at Budgettet var lagt efter en Pris af 11 Kr. Belysningsvæsenet laa for Tiden med ca 60000 hl og regnede med at producere lige saa meget til, og ved at sælge Beholdningen for 7 Kr. pr. hl vilde man faa et Underskud paa ca. $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Det nævnte Kvantum Koks var ikke for meget

til Udrationering, hvis alle tog deres Ration, men da en Del havde forsynet sig ad anden Vej, vilde man komme til at anvende en Del til Byens Institutioner, og Spørgsmaalet var da, om man skulde beregne disse til 7 Kr. og lægge hele Tabet paa Belysningsvæsenet eller beregne en Pris af 11 Kr. hos Byens Institutioner og derved fordele Tabet paa de forskellige Konti. Maaske burde man søge at fordele Underskudet over et Par Aar. Det var Meningen at lade den nu fastsatte Pris af 7 Kr. blive staaende til efter Nytaar uden Hensyn til, hvad Kulimportørerne gjorde, saa kunde man til den Tid overveje, hvorvidt det blev nødvendigt at gaa til en ydealig Prisnedsættelse.

F o r m a n d e n var enig med Udvalget i, at man foreløbig blev staaende ved en Pris af 7 Kr. Angaaende Leveringen til Kommunens Institutioner, mente Taleren ogsaa, at disse maatte vedblive at købe deres Koks hos Kommunen til en Pris af 11 Kr. pr. hl, som Budgetterne var lagt efter.

Mø l l e r skulde ikke bebrejde Belysningsudvalget noget, men henstillede, at man ved et saadant Millionforetagende budgetterede et noget større Overskud end hidtil for at kunne imødegaa et eventuelt Tab.

S i m o n s e n bemærkede, at det i Realitetén jo var lige meget, hvor Tabet faldt; men den ene Institution burde dog ikke have hele Tabet lagt paa sig, naar der ellers ikke var noget at bebrejde Udvalget. Derfor var det rigtigst at fordele Tabet ved, at de forskellige Institutioner købte Koksene til 11 Kr.

N i e l s J e n s e n var ikke enig med de foregaaende Talere heri. Naar Gasværket hidtil havde været Storgrossist, maatte det ogsaa bære et eventuelt Tab; derved blev det ogsaa lettest at overse.

Det var ubehageligt for et Udvalg at skulle købe Koks til 11 Kr., naar de kunde faas billigere andre Steder, og det saa ogsaa mærkeligt ud, at alle Byens Folk kunde købe Koks til 7 Kr., medens Kommunen selv skulde give 11 Kr. for den.

M o u s t e n fandt det ret ligegyldigt, hvor Tabet kom til at ligge.

K j e l d S ø r e n s e n var ikke enig med Belysningsudvalget, for det var næppe heldigt i det lange Løb at tage en anden Pris af Byens Institutioner end af Private. Det vilde blot bevirke store Overskridelser paa de forskellige Konti, og Udgiften hørte rettest hjemme under Belysningsvæsenets Konto. Skulde der betales en Overpris, maatte det være rent midlertidigt. Ved en saa stor Institution som Belysningsvæsenet var det absolut nødvendig at have en stor Driftskapital for at kunne tage et eventuelt Tab.

P. P e t e r s e n syntes, at Sammenligningen med en Storgrossist haltede meget. Disse tjente Penge i opadgaaende Tider, og det havde Belysningsvæsenet ogsaa gjort, men Pengene var blot kommen de andre Institutioner til Gode. Naar Belysningsvæsenet laa med et saa stort Lager, skyldtes det for en stor Del, at man skulde skaffe de andre Institutioner Brændsel, og Taleren skulde saa meget have sig frabedt at være med dertil tiere.

F o r m a n d e n mente ikke, at dette Spørgsmaal kunde afgøres nu.

M i k a e l J o h a n s e n gjorde opmærksom paa, at det ikke var ganske det samme, hvor man lagde Tabet, for naar Vandværket havde maattet forhøje Vandafgiften paa Grund af de høje Brændselspriser, faldt dette udelukkende paa Grund-

ejerne. Men i det store og hele vilde Tabet jo falde paa Kommunen.

C h r i s t e n s e n hævdede, at Udvalget havde haft Pligt til at forsyne Byens Institutioner med Brændsel, og disse var derfor lige saa pligtige til at bære deres Del af Tabet, som at Byens Folk skulde betale det igennem forhøjede Gaspriser.

Toges til Efterretning.

